

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.

Oddělení Pozemkové úpravy a využití krajiny

www.vumop.cz

Poznatky z cesty do Švýcarska; pozemkové úpravy v návaznosti na změnu klimatu

Sluňákov 2016

Ing. Michal Pochop

Pozemkové úpravy

Proces pozemkových úprav se řídí zákonem č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

§2 zákona č. 139/2002 Sb.

Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy.

Současně se jimi **zajišťují podmínky pro zlepšení kvality života ve venkovských oblastech včetně napomáhání diverzifikace hospodářské činnosti a zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství, zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství zejména v oblasti snižování nepříznivých účinků povodní a řešení odtokových poměrů v krajině a zvýšení ekologické stability krajiny.**

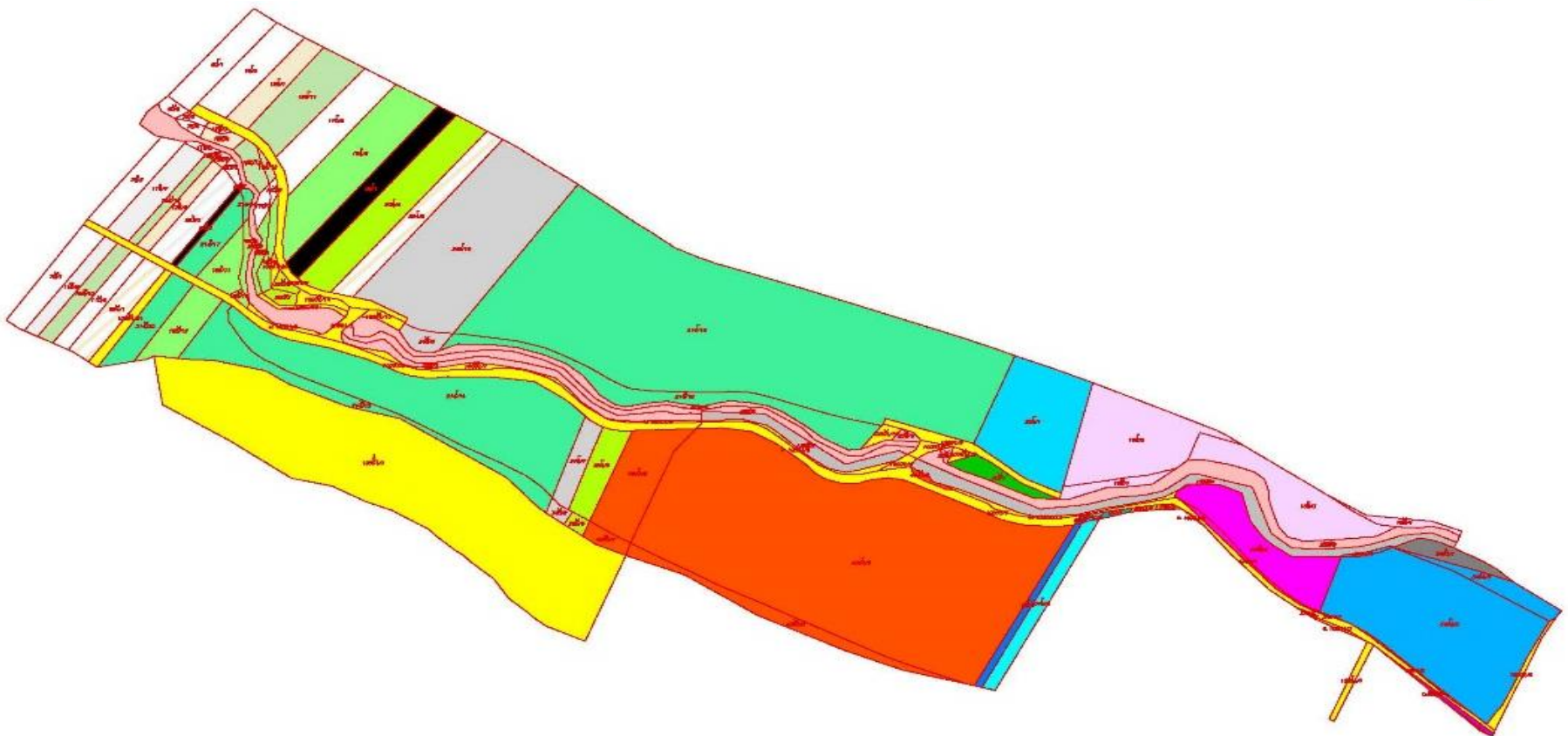
Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako neopomenutelný podklad pro územní plánování.

Plán společných zařízení

V rámci této činnosti se připravuje základní kostra budoucího nového uspořádání pozemků vlastníků. Jedná se o **system dopravních zařízení** (zpevněné a nezpevněné cesty), **vodohospodářských a protierozních zařízení** (průlehy, příkopy, retenční nádrže, vsakovací pásy, větrolamy apod.) a **prvky územního systému ekologické stability** (biocentra, biokoridory a interakční prvky). Výchozím podkladem je podrobný terénní průzkum území a analýza všech dostupných podkladů. Na tvorbě plánu společných zařízení (dále PSZ) se podílí odborníci z celé řady oblastí. Ve všech případech se návrh PSZ řídí platnými normami a předpisy. K návrhu se využívá moderních programových prostředků, jak pro výpočet dimenzí, tak pro jejich umístění do terénu. Výsledný návrh je projednáván a schvalován jednak se sborem zástupců, dále pak na veřejném zastupitelstvu obce. K tomuto návrhu pak uplatňují své připomínky i zástupci státní správy a vlastníci či správci dotčených zařízení. Schválený návrh společných zařízení dopracovaný do jednotlivých parcel vytvoří soustavu parcel, jejichž vlastníkem se ve většině případů stává obec nebo stát. Tento krok je nutný pro následnou realizaci těchto zařízení.

Návrh nového uspořádání pozemků

Návrh nového uspořádání pozemků je nejdůležitější částí pozemkových úprav. Pozemky se umísťují do tzv. kostry, kterou tvoří odsouhlasený PSZ. Pozemky se scelují, dělí a přizpůsobují tvarem konfiguraci terénu a požadavkům na optimální obdělávání a na ochranu zemědělské půdy. V rámci návrhu se dopracovávají požadavky na přístupnost všech pozemků. Umísťování nových pozemků se děje na základě dobrovolnosti, kdy zpracovatel vede jednání s vlastníky o umístění jejich pozemků.

Vytyčení nově navržených pozemků

Pozemkový úřad zabezpečí, aby nové uspořádání pozemků bylo vytyčeno a označeno v terénu podle potřeby vlastníků. Realizace vytyčení probíhá na podkladě žádostí vlastníků pozemků. Vytyčení nelze opakovaně hradit z prostředků státu.

Realizace společných zařízení vyplývajících ze schváleného návrhu

Na základě schváleného návrhu pozemkových úprav stanoví pozemkový úřad po dohodě se sborem zástupců, místní samosprávou, a se zřetelem na finanční zajištění postup realizace pozemkových úprav. Společná zařízení jsou nejčastěji realizována z prostředků Programu rozvoje venkova, Operačního programu Životní prostředí, případně z vlastních zdrojů obce, aj.

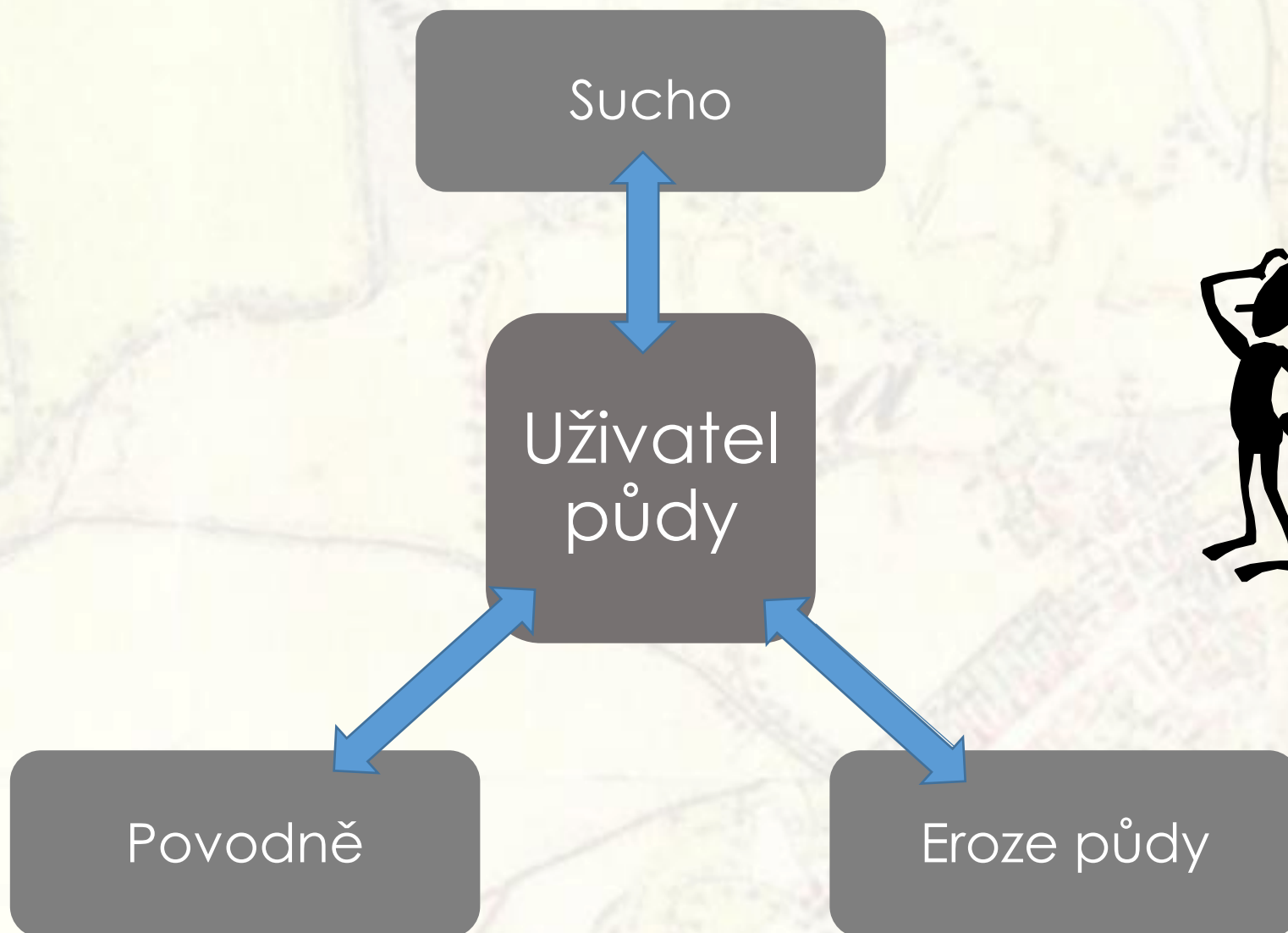
Péči o realizovaná opatření provádí vlastník společného zařízení.

GENEREL VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

HLAVNÍ OBLASTI ŘEŠENÍ

PRACOVNÍ TÝM

SPÚ

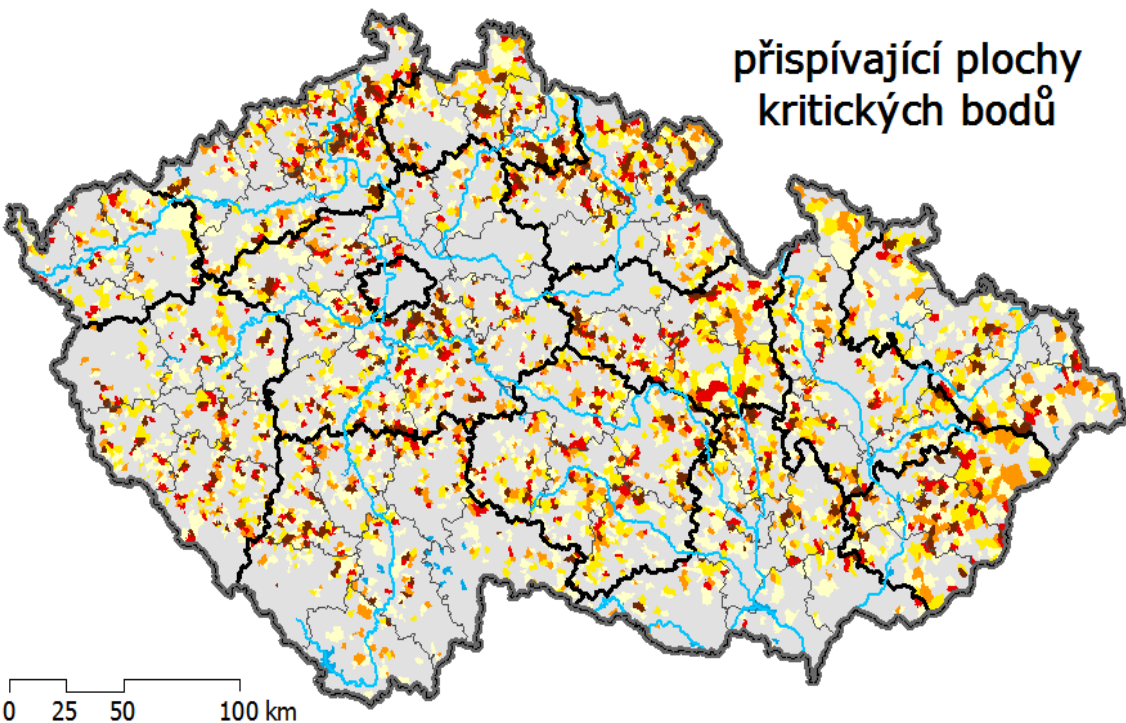
MENDELU
VUT, VÚMOP,
VÚV TGM, ČHMÚ,
Czech Globe,
VÚRV, povodí
Moravy

AGRÁRNÍ
KOMORA

Projekt zacílený do zemědělské
praxe

PARAMETRY MULTIKRITERIÁLNÍ ANALÝZY OHROŽENÝCH OBLASTÍ

přispívající plochy
kritických bodů

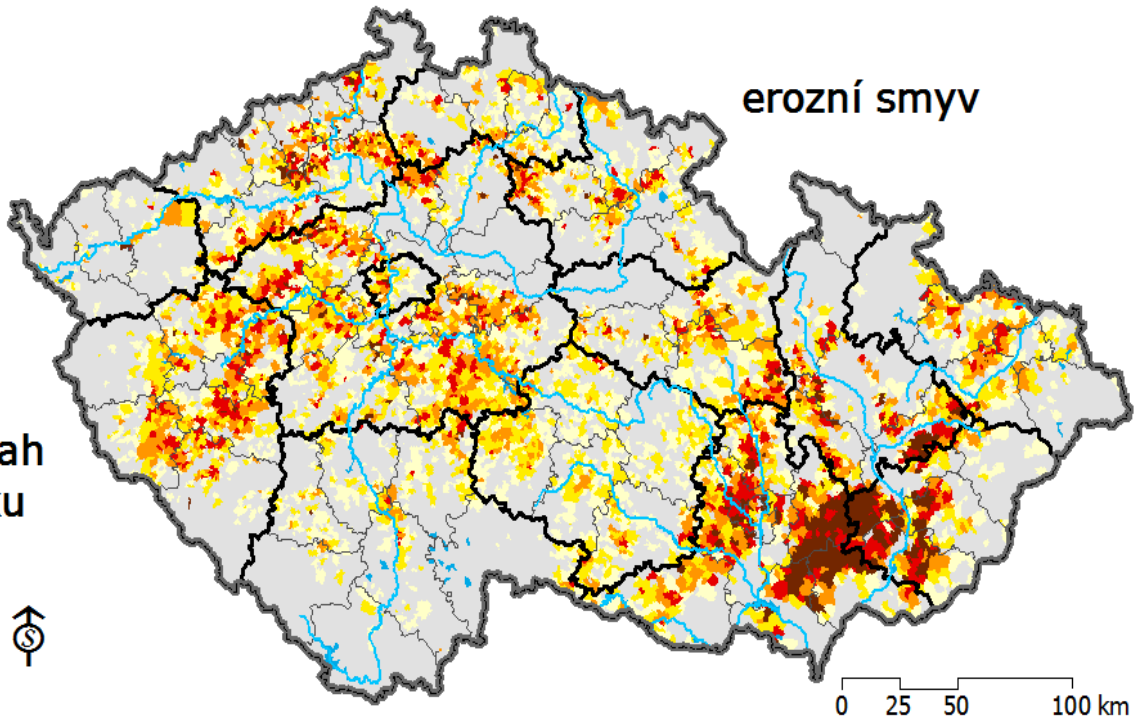

(Z-skóre) - Stupeň ohrožení

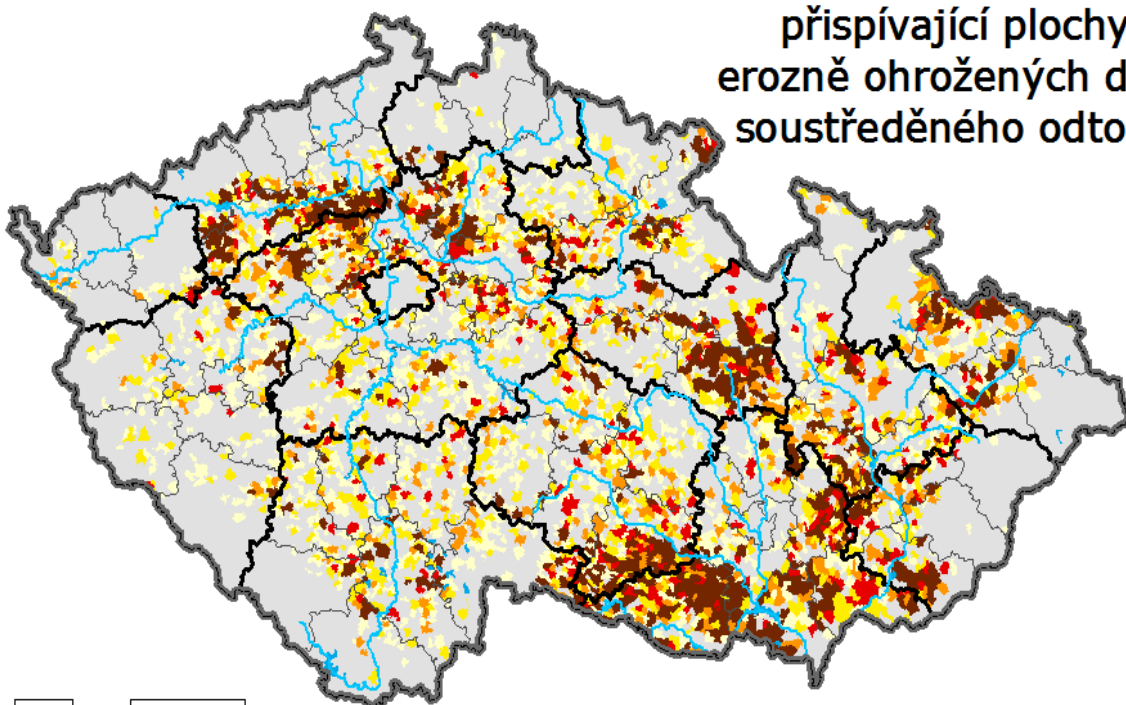
- (< 0) nevýznamný
- (0 - 0.5) nadprůměrný
- (0.5 - 1.0) výrazně nadprůměrný
- (1.0 - 1,5) vysoce nadprůměrný
- (1.5 - 2.0) mimořádně nadprůměrný
- (> 2.0) extrémní

- Státní hranice
- Hranice krajů
- Hranice okresů
- Vodní toky
- Vodní plochy

erozní smyv

přispívající plochy
erozně ohrožených drah
soustředěného odtoku

Zadavatelé:

Partnerské
institute:

Autoři: M. Trnka a kol.

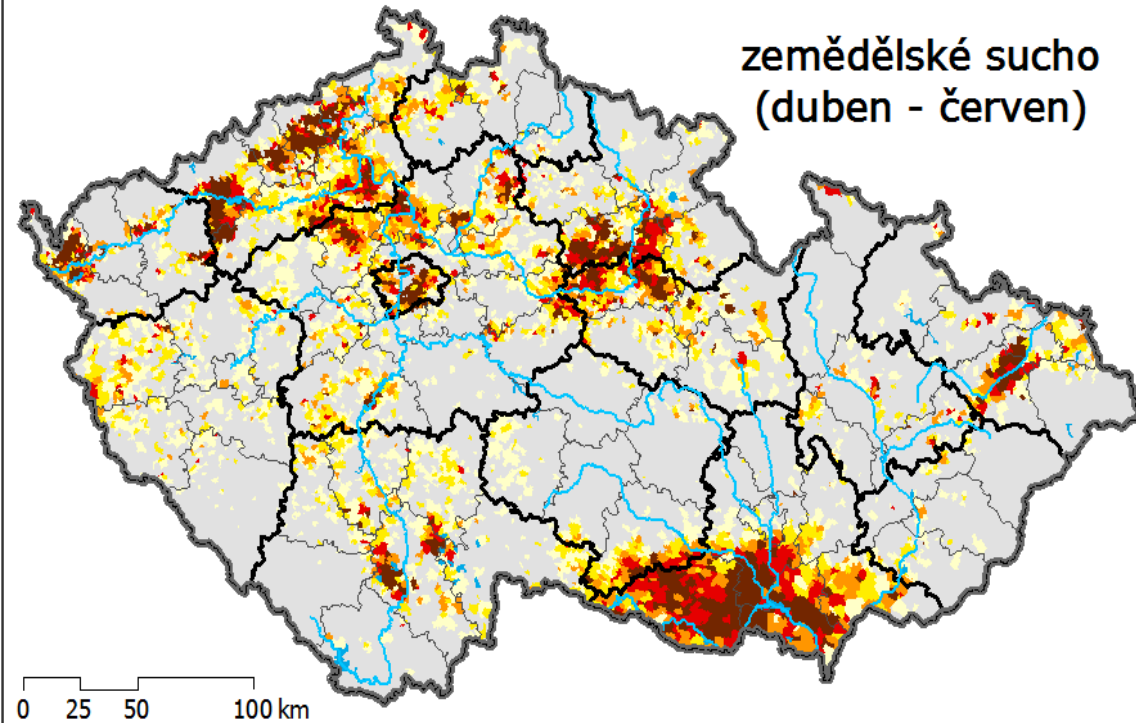
Zpracováno pro Generel vodního hospodářství ČR, 2014

Vytvořeno v ArcGIS 10.2; zdroj dat: ArcČR 500 v 3.2 ©ArcČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2014 + MENDELU&CzechGlobe

Souřadnicový systém: WGS 1984 UTM Zone 33N, Projekce: Transverse Mercator, Datum: WGS 1984

PARAMETRY MULTIKRITERIÁLNÍ ANALÝZY OHROŽENÝCH OBLASTÍ

zemědělské sucho
(duben - červen)

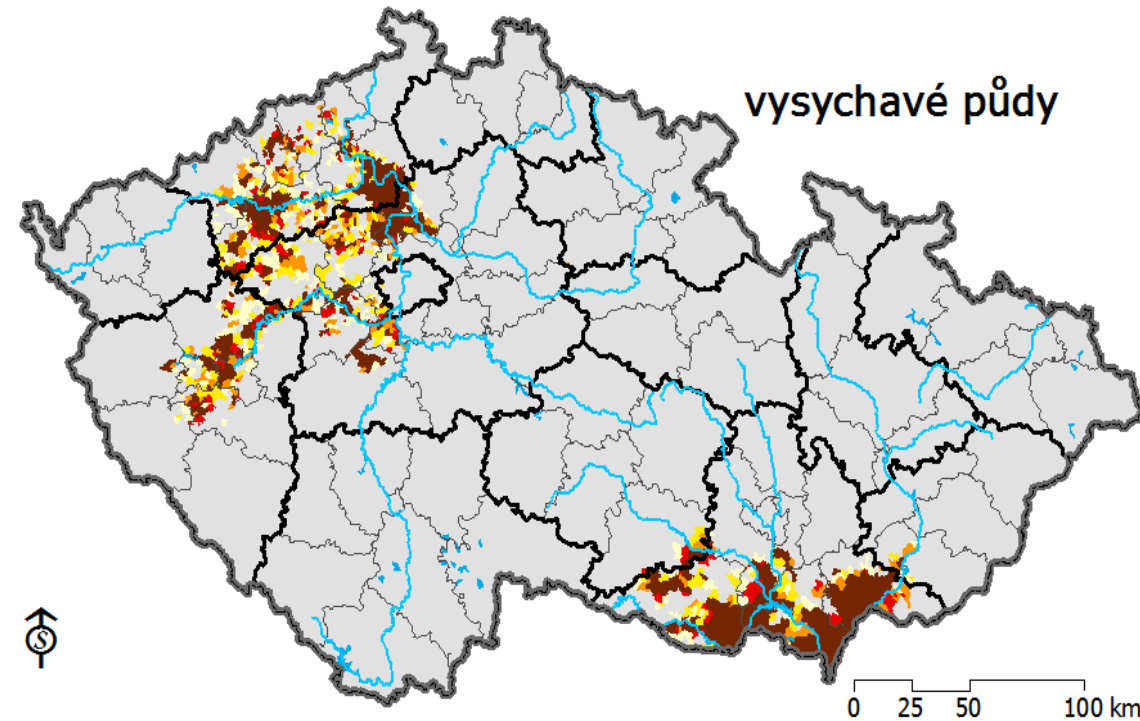

(Z-skóre) - Stupeň ohrožení

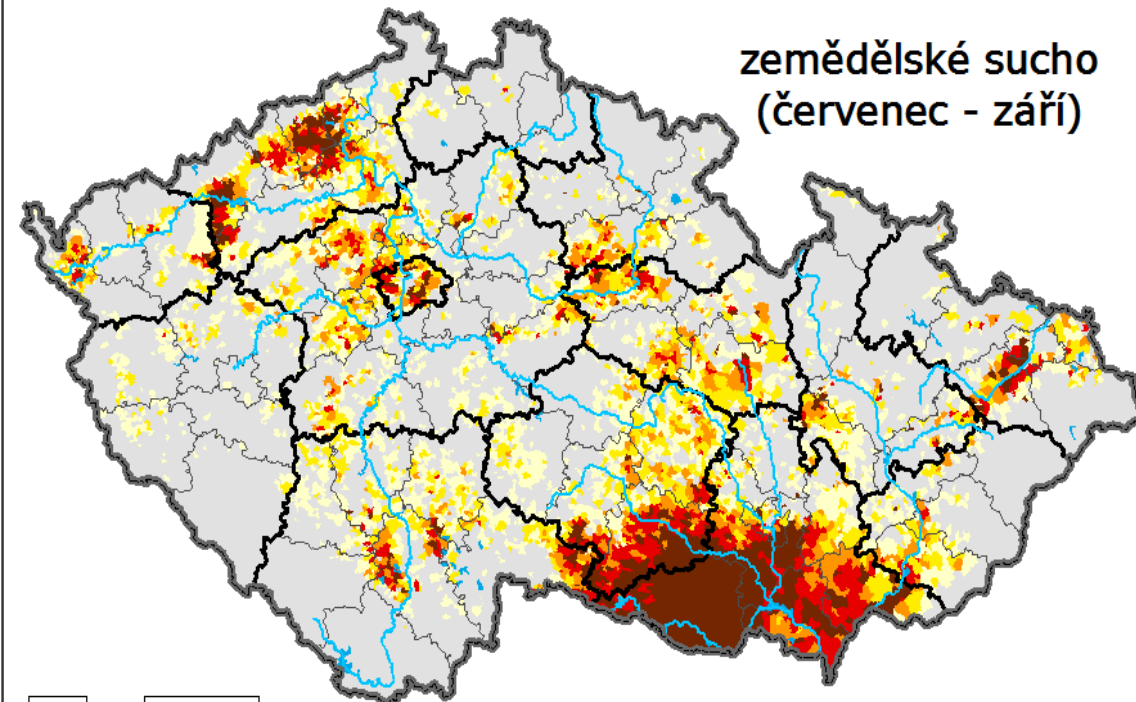
- (< 0)   nevýznamný
- (0 - 0.5)   nadprůměrný
- (0.5 - 1.0)   výrazně nadprůměrný
- (1.0 - 1,5)   vysoce nadprůměrný
- (1.5 - 2.0)   mimořádně nadprůměrný
- (> 2.0)   extrémní

- Státní hranice
- Hranice krajů
- Hranice okresů
- Vodní toky
- Vodní plochy

vysychavé půdy

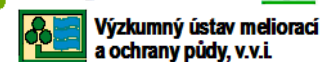
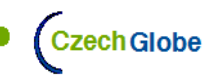
zemědělské sucho
(červenec - září)

Zadavatelé:

Partnerské
institute:

Autoři: M. Trnka a kol.

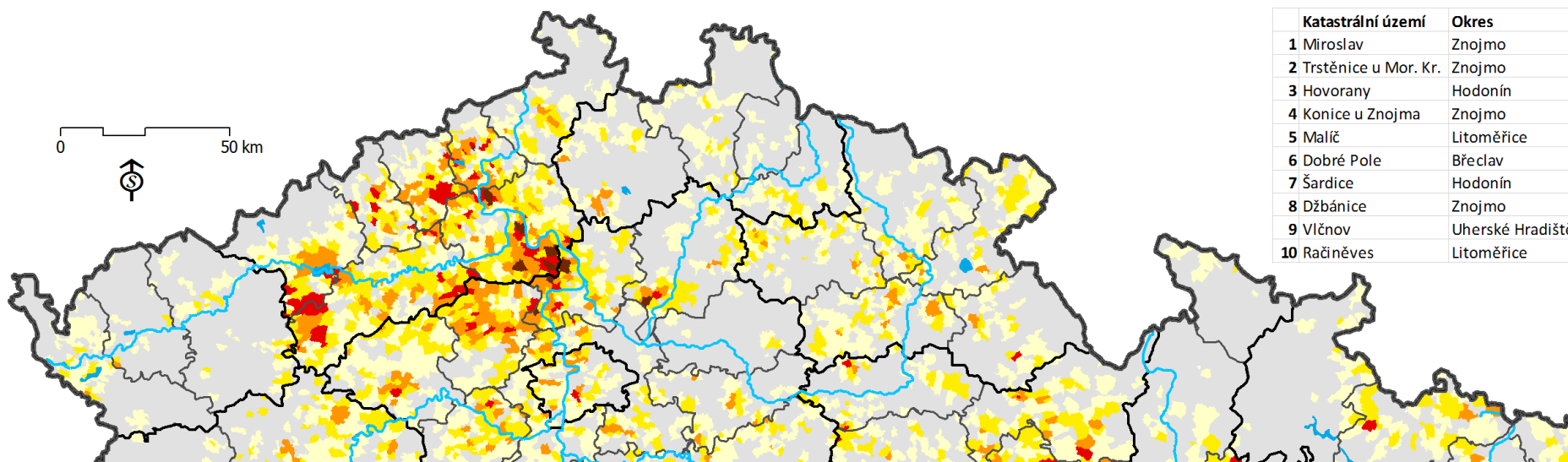
Zpracováno pro Generel vodního hospodářství ČR, 2014

Vytvořeno v ArcGIS 10.2; zdroj dat: ArcČR 500 v 3.2 ©ArcČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2014
+ MENDELU&CzechGlobe

Souřadnicový systém: WGS 1984 UTM Zone 33N, Projekce: Transverse Mercator, Datum: WGS 1984

MULTIKRITERIÁLNÍ ANALÝZA - 6 SLEDOVANÝCH PARAMETRŮ

Katastrální území	Okres
1 Miroslav	Znojmo
2 Trstěnice u Mor. Kr.	Znojmo
3 Hovorany	Hodonín
4 Konice u Znojma	Znojmo
5 Malíč	Litoměřice
6 Dobré Pole	Břeclav
7 Šardice	Hodonín
8 Džbánice	Znojmo
9 Vlčnov	Uherské Hradiště
10 Račíněves	Litoměřice

**Až 3,7 % plochy ZPF lze považovat za mimořádně ohrožené
až 8,0 % plochy ZPF spadá do 3 nejvyšších stupňů ohrožení,
a cca 50% plochy ZPF lze považovat za nadprůměrně ohrožené.**

POZEMKOVÝ ÚŘAD
Partnerské instituce:

CzechGlobe

Mendelova
univerzita
v Brně

VÚV
TGM

Výzkumný ústav meliorací
a ochrany půdy, v.v.i.

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

Autoři: TRNKA M. a kol.

Zpracováno pro Generel vodního hospodářství ČR, 2015

Vytvořeno v ArcGIS 10.2; zdroj dat: ArcČR 500 v 3.2 ©ArcČR,
ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2014 + MENDELU&CzechGlobe + Corine Land Cover 2006 (EEA)

Souřadnicový systém: WGS 1984 UTM Zone 33NProjekce: Transverse MercatorDatum: WGS 1984

průměrné z-skóre

(< 0)
(0 - 0.5)
(0.5 - 1.0)
(1.0 - 1,5)
(1.5 - 2.0)
(> 2.0)

- Stupeň ohrožení

nevýznamný
nadprůměrný
výrazně nadprůměrný
vysoce nadprůměrný
mimořádně nadprůměrný
extrémní

Státní hranice
Vodní toky
Hranice krajů
Hranice okresů
Vodní plochy

DEFINOVÁNÍ PROBLÉMŮ A CÍLŮ

Krátkodobé (1 rok)

- Pokračovat v podrobné analýze a návrhu opatření – pilotní projekty
- Zpracovat variantní řešení pro zvýšení odolnosti krajiny při výskytu hydrometeorologických extrémů

Střednědobé (10 - 15 let)

- vytvořit legislativní rámec a finanční zajištění pro realizaci adaptačních opatření na vybraných územích s důrazem na primární roli zemědělce jako aktivního subjektu;
- realizovat opatření na pilotních farmách a průběžně vyhodnocovat jejich účinnost;
- podpořit rozvoj efektivně využitelných závlah;
- navrhnout a podpořit výstavbu vodních nádrží s protierozní a protipovodňovou funkcí a současně jako zdroj vody pro období sucha;
- prosazovat postupy zpracování půdy s důrazem na zachování resp. zvýšení její produkční/mimo-produkční schopnosti.

Dlouhodobé (více než 20 let)

- Zabezpečit pro území ČR zásobování vodou

PROTIEROZNÍ A VODOSPODÁŘSKÉ OPATŘENÍ V K.Ú. TŘANOVICE

OPATŘENÍ K OCHRANĚ A TVORBĚ ŽP V K.Ú. ČERNILOV – Boháčův lesík

OPATŘENÍ K OCHRANĚ A TVORBĚ ŽP V K.Ú. LICHKOV

Děkuji za pozornost

Horka

**Výzkumný ústav meliorací
a ochrany půdy, v.v.i.**

Ing. Michal Pochop